

Анна ВОРОБІЙОВА
(Ізмаїл, Україна)

ІННОВАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ: ДЕЯКІ РЕЗУЛЬТАТИ ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ

Сучасний швидко змінюваний світ вимагає від освітян постійного оновлення й адаптації до нових викликів. Особливий і науковий, і практичний інтерес становить формування інноваційної компетентності майбутніх педагогів, які мають бути готові впроваджувати нестандартні підходи до освітянської практики ще й з огляду на руйнівні наслідки російської агресії на вітчизняну сферу освіти.

Попри зазначене вчені констатують інтенсифікацію інноваційних процесів в освіті. Йдеться про інновації в особистісно-орієнтовних (І. Бех, С. Якіменко та ін.); ігрових (Ю. Грецька, С. Шмаков та ін.); інтерактивних (Т. Аліухіна, І. Черкасова та ін.); інформаційних (А. Колесник, О. Отравенко та ін.) технологіях. З огляду принаймні на те, що сучасна учнівська спільнота репрезентує «цифрове покоління», а деякі працівники освіти нерідко додають нові акценти до вже чинних у закладі освіти моделей без належного наукового аналізу, доводиться стверджувати про недостатній ступінь їхньої ефективності. У такій обстановці стає важливим формування здатності вчителя, на основі відповідної фундаментальної фахової освіти, перебудувати систему власної педагогічної діяльності з урахуванням соціально значущих цілей та нормативних обмежень. Важливо вміти аналізувати, створювати і впроваджувати інновації у педагогічній діяльності з ретельним обґрунтуванням їхньої педагогічної вмотивованості та чітким прогнозуванням виключно позитивних наслідків.

Нашу дослідницьку увагу сфокусовано на інноваційній компетентності майбутніх учителів математики, цю особистісно-

професійну якість визначаємо як здатність до використання новітніх підходів, методів та технологій в освітньому процесі. Вона включає глибокі знання предметної області, вміння використовувати різні методи навчання та розвитку креативного мислення учнів. Адже у сучасному світі математика і математична освіта посідають важливе місце в процесі формування особистості, готової до постійного самовдосконалення. Становлення такої особистості уможлиблюється завдяки системній роботі інноваційно-компетентного вчителя математики, який має бажання вдосконалювати освітній процес і володіє широким спектром найновітніших педагогічних технологій, вміє вибирати найбільш ефективні з них, враховуючи програмні вимоги, індивідуальні особливості кожного учня в класі та власні можливості.

Саморефлексія досвіду засвідчує ще й про те, наскільки важливою також є здатність вносити науково обґрунтовані зміни до традиційних методів навчання і освітніх практик. Як правило, такий фахівець уміє адаптувати найбільш продуктивні підходи до навчання, зацентрувавши на предметну специфіку засвоєння саме математичних знань і навичок кожним учнем. Такий вчитель не лише передає інформацію, але й захоплює для учня «відкриває двері» до вивчення світу математики через застосування цікавих та стимулювальних дидактичних інструментів. Крім того, принципово важливе для вчителя математики постійне фахове вдосконалення, поглиблення своїх знань у галузі не лише математики, але й педагогіки. Він має бути обізнаний в останніх тенденціях у сфері освіти та науки, щоб забезпечити максимальну якість навчання учнів. Узагальнення досвіду творчих учителів Ізмаїльщини доводить, що тільки такий підхід до викладання математики забезпечує формування успішних здобувачів математичної освіти готових до подальшого навчання та розвитку.

Зауважимо, що феноменологія інноваційної компетентності вчителя перебуває у полі зору низки вчених (Л. Петреченко, С. Юрочко, О. Проценко,

В. Уруський, І. Дичківська та ін.). Інноваційна компетентність вчителя математики виявляється у здатності успішно застосовувати інноваційні підходи у навчанні цієї науки. Вона сприяє створенню, розповсюдженню та свідомому використанню новаторських методик та підходів у навчальному процесі. Інноваційна компетентність є ключовим елементом педагогічної діяльності, оскільки допомагає вчителю ефективно адаптуватися до змін в освітньому середовищі та впроваджувати передові методики, сприяючи поліпшенню якості навчання та зростанню успішності учнів [1]. Натомість ще й досі бракує у педагогічних дослідженнях загальноприйнятого визначення поняття «інноваційна компетентність учителя». Внаслідок аналізу різних підходів до цього питання, можемо стверджувати, що йдеться про інтегративну якість особистості педагога. Ця компетентність формується у результаті синтезу мотивів, цінностей, знань, умінь та практичного суб'єктивного досвіду.

Як інтегральну характеристику, яка включає «здатність з розробки, освоєння та втілення інновацій в практику педагогічної діяльності, що ґрунтується на відповідних знаннях та вміннях фахівця, через сформованість необхідних особистісних якостей та досвіду» визначає «інноваційну компетентність» С. Юрочко [4, с. 53].

Під поняттям «інноваційна компетентність» І. Дичківська розуміє нововведення педагогічну діяльність, зміни у змісті та технології навчання, що мають на меті підвищення ефективності навчально-виховного процесу [2, с. 18].

Наукова спільнота відіграє ключову роль у розвитку інноваційної компетентності майбутніх вчителів математики. Вона є джерелом цінних знань, інсайтів та методологічних підходів, які важливі для вдосконалення процесу навчання та впровадження передових педагогічних методик у практику. Наукові дослідження в галузі математичної освіти забезпечують майбутніх учителів математики актуальною інформацією про ефективні й інноваційні методи навчання, а також про новітні підходи до розвитку

математичних навичок учнів. Ці дослідження сприяють формуванню кращого розуміння процесу вивчення математики та ідентифікації оптимальних стратегій навчання. Більше того, наукові дослідження можуть стимулювати майбутніх учителів математики до самостійного аналізу та оцінки різних методів навчання, дозволяючи їм вибрати найбільш підходящі та ефективні підходи для своєї педагогічної практики.

Проведенні нами наукові розвідки підтвердили, що активна участь майбутніх вчителів математики у науковій спільноті сприяє розвитку їхньої інноваційної компетентності та більш ефективно готує їх до впровадження передових педагогічних практик безпосередньо у шкільне навчання [3].

Отже, у нашому розумінні, інноваційна компетентність майбутнього вчителя математики постає як комплексна здатність до ефективного використання передових методик та технологій у навчальному процесі. Це означає не лише оволодіння новітніми педагогічними інструментами, але й уміння їх адаптувати до потреб конкретної групи учнів, стимулюючи їхнє активне навчання та розвиток. Результати педагогічного дискурсу підкреслюють, що інноваційна компетентність майбутнього вчителя математики не обмежується тільки фаховими знаннями. Вона включає в себе розуміння потреб учнів, вміння створювати стимулювальне навчальне середовище та здатність працювати з різними методами та підходами, щоб досягти найкращих результатів.

Отже, педагогічний досвід є ключовим елементом у формуванні інноваційної компетентності. Шляхом педагогічних спостережень та осмислення певного власного досвіду майбутні вчителі математики здобувають унікальні знання про те, як ефективно використовувати різноманітні педагогічні підходи та методики у навчальному процесі. Також рейтинговість наукової спільноти відіграє важливу роль у формуванні інноваційної компетентності майбутніх учителів математики. Вона забезпечує доступ до найзмістовніших досліджень, методик та передових

практик у галузі математичної освіти, що допомагає вчителям розвивати науково-педагогічний стиль мислення й ефективно впроваджувати інновації у навчально-професійну діяльність.

Не менш важливою є і систематична саморефлексія власних інноваційних здобутків, адже шляхом ретельного аналізу власного досвіду та вивчення реакції учнів на нові методи і підходи, майбутні вчителі математики можуть постійно вдосконалювати свою педагогічну практику та досягати кращих результатів у навчанні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ачкан В.В. Інноваційна компетентність майбутнього вчителя математики: до постановки проблеми : матеріали Міжнародної дистанційної науково-методичної конференції : у 3-х частинах. / упорядник Чашечникова О.С. Суми: «Мрія» ТОВ, 2014. Ч. 2. С. 13–15.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. 2-ге вид., допов. Київ : Академвидав, 2012. 332 с.
3. Кічук Н.В., Воробйова А.В. Критичне мислення як передумова конструктивного розвитку здатності майбутнього фахівця до інноваційної діяльності. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 9 (15). С. 434–445.
4. Проценко О.Б., Юрочко С.А. Інноваційна компетентність педагога: зміст і структура. *Молодь і ринок*. 2015. № 5 (124). С. 53.

**Віолета ГОРОДИСЬКА,
Роман-Світозар ДУДЯК**
(Дрогобич, Україна)

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТА ЗДОРОВ'ЯФОРМУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

З огляду на те, що соціальний статус особистості має сьогодні важливе значення у суспільстві, розвиток фізичної культури та спорту у сучасному ЗВО набуває все більшої актуальності як рушійний чинник впливу не лише